

UČITELJSKI TOVARIŠ

Glasilno avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati samo na naslov:

Uredništvo Učiteljskega Tovarša
v Idriji.

Rokopisov ne vračamo.

Vse pošiljke je pošiljati franko.

Učiteljski Tovarš izhaja vsak petek popoldne. Ako je ta dan praznik, izide list dan pozneje.
Vse leto velja . . . 10.— K
pol leta 5.— „
četrt leta 2.50 „
posamezne številke po 20 h.

Za reklamne notice, pojasnila, poslana, razpise služb je plačati po 20 h za petit-vrsto. Priloge poleg poštne 15 K.

Za oznanila je plačati od enostolpne petit-vrste, če se tiska enkrat . . . 14 h
„ „ dvakrat . . . 12 „
„ „ trikrat . . . 10 „
za nadaljna uvrščenja od petit-vrste po 8 h.
Oznaniila sprejema Učiteljska tiskarna (telefon št. 118).

Naročnino, reklamacije, to je vse administrativne stvari je pošiljati samo na naslov:

Upravništvo Učiteljskega Tovarša
v Ljubljani.

Poštna hranilnica št. 53.160.

Reklamacije so proste poštne.

Pozor!

Z ozirom na obilico in važnost razpravnih predmetov se začne seja upravnega odbora v soboto že ob 8. uri zjutraj, delegacije pa ob 2. uri popoldne.

Na delegacijski seji poda predsednik Zaveze, tov. L. Jelenc, poročilo o uspehih zadnjega dunajskega posvetovanja.

Občni zbor „Jubilejske samopomoči“ se vrši z običajnim dnevnim redom v nedeljo zjutraj ob 8. uri v „Narodnem domu“.

Vodstvo Zaveze.

Zveza slovenskih učiteljev in učiteljic na Štajerskem pozivlja

vse slovensko štajersko učiteljstvo, da se glavne skupščine Zaveze jugoslovanskih učiteljskih društev dne 10. in 11. avgusta 1912 v Celju v kolikor mogoče mnogobrojnim številu udeležijo.

Vzroki:

1.) Letos zboruje Zaveza na štajerskih tleh; torej je štajersko učiteljstvo kakor najbližje moralno zavezano, da tvori glavni kontingent skupščine.

2. Živimo v sila resnih časih, ki vsekakor zahtevajo, da učiteljstvo svojim resolucijam in upravičenim zahtevam kolikor mogoče trdno podlago s tem, da jih izproži v mnogobrojno obiskanih skupščinah.

3. So na dnevnem redu jako važna stanovska in šolska vprašanja, ki jih bo s pridom čul vsak slovenski učitelj, vsaka slovenska učiteljica.

Vodstvo.

Počitniški tečaj Slovenske Šolske Maticice v Ljubljani od 26. avgusta do 7. septembra 1912.

I. Predavanja.

A. Filozofija in pedagogika.

a) Estetika — kritika — naivnost, (6 ur. Ravnatelj dr. Josip Tomišek.)

b) Psihologija izpovedi s posebnim ozirom na otroka, (6 ur. Prof. dr. Karel Ozvald.)

c) Značajnost in značajna vzgoja. (6 ur. Ravnatelj Henrik Schreiner.)

B. Slovenščina.

a) 1. Ljudska etimologija. 2. Tujke in izposojenke. 3. Zgodovinski razvoj v pomenu besed. 4. Besedne skupine. 5. Jugoslovanski jeziki in dialekti. 6. Rekonstrukcija starejšega jezikovnega stanja iz sedanjih oblik in glasov. (6 ur. Prof. dr. Fr. Ilešič.)

b) O ustanovitvi slov. pripovednega slovtva: 1. Začetki. 2. Levstik in Glasnikovi novelisti. 3. Poizkusi slov. epa. 4. Jurčič. 5. Stritar in Zvonovi novelisti. (6 ur. Prof. Ivan Grafenauer.)

C. Prirodoslovje.

a) 1. Kako prebavljamo najvažnejša živila (s kemijskimi poizkusi.) 2. Življenje v domači mlaki (biološko predavanje s projekcijami in slikami pod drobnogledom.) 3. O mravljah. 4. O praživalih, ki povzročajo nalezljive bolezni. (6 ur. Prof. dr. Leopold Poljanec.)

b) 1. Žival — rastlina (z demonstracijami objektov in slik). 2. Pregled rastlinskega sistema (s poizkusi in demonstracijami slik). 3. Na rastlinskem cvetju

(z demonstracijami živih rastlin, modelov in slik). 4. Pogled v botaniški vrt in prirodopisni oddelek dež. muzeja. 5. Naše kače. (6 ur. Prof. dr. Gv. Sajovic.)

Č. Prirodoslovje.

1. Spektralna analiza. 2. Novi žarki in brezžični brzojav. 3. Visoke in nizke temperature v moderni tehniki. 4. Molekuli in atomi. 5. Naše osolnčje. 6. Kako je zgrajeno naše vesoljstvo. (6 ur. Prof. dr. Pavel Grošelj.)

D. Kemija in mineralogija.

Izbrana poglavja. (6 ur. Prof. Alfonz Vales.)

E. Matematika.

1. Logaritmi. 2. Neskončne vrste. 3. Obrestno-obrestni in rentni račun. (6 ur. Prof. Luka Lavtar.)

F. Poučni izleti (glej načrt).

Predavanja se vrše v mestnem dekliskem liceju.

II. Načrt.

D ne	Poučni izleti in demonstracije.	11—12	10—11	9—10	8—9	7—8	1. teden	2. teden
Ponedeljek 26./VIII.	Od 7. do 8. zvečer predavanje, nato demonstracija. (Dr. P. Grošelj)	Dr. Gv. Sajovic	R. L. Poljanec	L. Lavtar	Dr. Jos Tomišček	Dr. Ilešič	Ponedeljek 26./VIII.	Ponedeljek 2./IX.
Torek 27./VIII.	Deželni muzej. (Dr. Gv. Sajovic)	„ „ „	„ „ „	„ „ „	„ „ „	„ „ „	Torek 27./VIII.	Torek 3./IX.
Sreda 28./VIII.	Botaniški vrt. (Dr. Gv. Sajovic)	„ „ „	„ „ „	„ „ „	„ „ „	„ „ „	Sreda 28./VIII.	Sreda 4./IX.
Četrtek 29./VIII.	Potrebna opazovalnica in stanja za opazovanje brezžič. brzojavov. (Dr. Grošelj)	„ „ „	„ „ „	„ „ „	„ „ „	„ „ „	Četrtek 29./VIII.	Četrtek 5./IX.
Petek 30./VIII.	Pilnarna, elektrarna. (Dr. Grošelj)	„ „ „	„ „ „	„ „ „	„ „ „	„ „ „	Petek 30./VIII.	Petek 6./IX.
Sobota 31./VIII.	Prednica. (Dr. Grošelj)	„ „ „	„ „ „	„ „ „	„ „ „	„ „ „	Sobota 31./VIII.	Sobota 7./IX.
	Deželni muzej.	„ „ „	„ „ „	„ „ „	„ „ „	„ „ „		
	Kleče. Vodovodna črpalka. (Dr. Grošelj)	„ „ „	„ „ „	„ „ „	„ „ „	„ „ „		
	Botaniški vrt.	„ „ „	„ „ „	„ „ „	„ „ „	„ „ „		
	Vevče. Papirnica. (Dr. Grošelj)	„ „ „	„ „ „	„ „ „	„ „ „	„ „ „		

V nedeljo 1. IX. poučni izleti v več skupinah. — Udeleženci tečaja se snidejo v nedeljo 25. avgusta zvečer na vrtu pri Novem Svetu. — Sklepni večer v soboto 7. septembra. — Pojasnila daje g. Jakob Dimnik, I. mestna deška šola, Ljubljana.

Jubilejska samopomoč

vabi na občni zbor, ki bo v nedeljo dne 11. avgusta ob 8. uri zjutraj v veliki dvorani Narodnega doma v Celju.

Vzpored: 1. Poročilo podpredsednikovo. 2. Poročilo blagajnikovo. 3. Poročilo pregledovalcev računov. 4. Volitev predsednika. 5. Volitev štirih odbornikov. 6. Volitev treh pregledovalcev računov. 7. Slučajnosti.

Opomba: Občni zbor je sklepčen, ako je zastopana ena tretjina društvenikov osebno ali pa po pooblastilih. Vsak navzoči društvenik sme imeti tri pooblastila.

V Ljubljani, dne 27. julija 1912.

J. Režek,
tajnik.

J. Dimnik,
podpred.

Učitelji — vojaki.

Brambna reforma, ki sta jo na čuden način sprejela z mrzlično naglico avstrijski in ogrski parlament, sicer daje malo ugodnosti ljudstvu, a za učiteljstvo je ostrejša. Na podlagi starega vojnega zakona je imelo učiteljstvo to udobnost, da je bilo na podlagi prošnje uvrščeno v nadomestno rezervo.

Novi vojni zakon pa dopušča učiteljstvu le enoletno prostovoljstvo; uvrstitev v nadomestno rezervo pa le v onih kronovinah, kjer je pomanjkanje učiteljstva. Kot take dežele so v zakonu označene Kranjska, Primorska, Dalmacija in Tirolska.

V teh deželah torej lahko učitelji-naborniki vložijo prošnje za uvrstitev v nadomestno rezervo; v ostalih kronovinah pa za enoletno prostovoljstvo. Prošnje so vlagati do nabora, neposredno pred naborem, ali zadnji čas do 1. oktobra nabornega leta. Prošnji je pridejati zrelostno izpričevalo in zadnji dekret. V prošnji se je v obeh slučajih sklicevati na § 82. novega vojnega zakona, I. del.

Načrt izpremenjenih pravil Zaveze avstr. jugoslov. učiteljskih društev.

I. Ime in sedež.

§ 1.

Organizacija se imenuje Zaveza avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva. Svoj sedež ima v kraju, kjer biva vsakokratni predsednik.

II. Namen.

§ 2.

Namen Zaveze je:

- Združitev vsega jugoslovanskega učiteljstva po Dalmaciji, Ogrškem, Istri, Koroškem, Kranjskem, Štajerskem in v Trstu;
- pospeševanje in bramba duševnih, gmotnih, moralnih in pravnih interesov učiteljstva in šolstva na narodni, napredni in demokratski podlagi.

III. Sredstvo.

§ 3.

Sredstva v dosego namena so:

- Zavezino redno zborovanje, ki se vrši vsako drugo leto enkrat v primernem kraju v § 2. a) imenovanih deželah in ki se na njem razpravlja o predmetih, nanašajočih se na namen Zaveze, izražen v § 2. b);
- občevanje z vsemi avstrijskimi učiteljskimi organizacijami;

c) vzdrževanje in podpiranje strokovnih in šolsko-politiških listov, učiteljskih gospodarskih podjetij in knjižnic;

d) izdajanje in zalaganje šolskih in znanstvenih knjig in časnikov, učil in drugih šolskih ter učiteljskih gospodarskih potrebščin;

e) vzdrževanje šolskega muzeja;

f) vzdrževanje stalnega tajništva.

IV. Članstvo.

§ 4.

K Zavezi lahko pristopijo vse deželne zveze učiteljskih društev v deželah, imenovanih v § 2. a); kjer takih zvez ni, pa učiteljska društva. — Članstvo teh zvez, oziroma društev je obenem članstvo Zaveze.

§ 5.

Častni član Zaveze postane lahko vsakdo, ki si je pridobil izrednih zaslug za avstrijsko jugoslovansko učiteljstvo in šolstvo ali za Zavezo ali za učiteljstvo in šolstvo sploh.

Častne člane imenuje delegacija na predlog upravnega odbora.

V. Pristop in izstop članov.

§ 6.

a) Posamezne zveze, oziroma društva pristopijo Zavezi, ako to sklenejo na svojem zborovanju. Ta pristop je naznaniti pisмено Zavezinem vodstvu, ki o tem sklepa. Proti vodstvenemu sklepu je dovoljen priziv na upravni odbor, oziroma na delegacijo.

b) Pristop k Zavezi se vrši lahko vsak čas; vendar je plačati društvenino za vse tekoče leto pristopa.

c) Posamezni član izstopi iz Zaveze, ako to sklene na svojem zborovanju ter svoj sklep pisмено prijavi Zavezinemu vodstvu.

d) Posamezni član se smatra za izstopivšega tudi tedaj, ako ne vplača letnega doneska po trikratnem opominu.

d) Član, ki vključ trikratnemu opominu od strani upravnega odbora že dognano nasprotuje Zavezinemu namenu ali ne izpolnjuje Zavezinih pravil, more delegacija na predlog upravnega odbora izključiti. Za tak sklep je treba dvetretjinske večine.

VI. Dolžnosti in pravice članov.

§ 7.

a) Visokost letnih doneskov za posamezne člane določa delegacija od enega zborovanja do drugega na predlog upravnega odbora.

b) Posamezni člani morajo vpslati dotične doneske vsako leto do konca junija meseca Zavezinemu blagajniku.

c) Zavezi pristopivši član mora vpslati nemudoma imenik svojih članov (t. j. ime, značaj in bivališče posameznih svojih društvenikov), društvenega odbora ter prepis svojih pravil.

d) Vsak Zavezin član (§ 4.) si mora naročiti Zavezino glasilo.

d) Štirinajst dni po vsakem občnem zboru posameznih učlanjenih zvez, oziroma društev je prijavit Zavezinemu vodstvu novoizvoljeni odbor in vse druge premembe.

e) Vsak Zavezin član (§ 4.) odpošlje na Zavezino delegacijsko zborovanje vse predsednike, oziroma od teh določene namestnike vseh posameznim deželnim organizacijam (zvezam) učlanjenih društev. Vrhutega izvoli vsako teh društev do 50 članov po 1 delegata, s 50—100 članov po dva delegata, s

100—200 članov po 3 delegate itd. Vsakemu delegatu se izvoli namestnik. Vsak delegat je dolžan udeležiti se delegacijskega zborovanja. Mandati delegatov veljajo do izvolitve novih delegatov.

- f) Vsak društvenik Zavezinih članov (§ 4.) ima pravico govoriti na javnih društvenih shodih, staviti predloge in se udeleževati razprav.
- g) Na sejah delegacije imajo pravico svetovanja, glasovanja in predlaganja samo delegatje.
- h) Vsak društvenik Zavezinih članov ima pravico, posluževati se koristi in dobrot v § 3. pod točko c), d), e) in f) navedenih podjetij.
- i) S tem uživanjem so združene dolžnosti, kakor jih določajo ta podjetja.
- j) Vsak društvenik Zavezinih članov ima pravico paziti in dolžnost sodelovati na izvrševanje namena Zaveze, označenega v § 2. b).

VII. Uprava.

§ 8.

Zavezo upravlja:

- a) vodstvo;
- b) upravni odbor z odseki;
- c) delegacija.

§ 9.

Vodstvo.

Predsednik, I. tajnik in I. blagajnik tvorijo vodstvo Zaveze, ki rešuje vse tekoče zadeve in objavlja svoje sklepe v Zavezinih glasilu. Važnejša vprašanja odkaže v rešitev dotičnemu odseku, ki sodijo v njega delokrog. — Vodstvo določa dnevni red javnemu društvenemu shodu.

§ 10.

A) Upravni odbor.

Upravni odbor tvorijo: vodstvo, uredniki in upravniki Zavezinih listov, predsedniki udeleženi deželni zvez ter predsedniki odsekov. Vrhutega pošlje v upravni odbor deželna zveza, ki ima nad 200 članov, enega odbornika; nad 400 članov po dva odbornika, nad 600 članov po tri odbornike itd. Ti odborniki se volijo na občnih zborih deželni zvez.

B) Odseki.

- a) Vsak odsek ima toliko članov, kolikor je v Zavezi združenih deželni zvez.
- b) Vsak odsek voli iz svoje srede načelnika in njegovega namestnika ter zapisnikarja in sklepa z dvetretjinsko večino glasov. Načelnik glasuje, ako je enoliko glasov.
- c) Odsekovi sklepi so veljavni, kadar in ako jih sprejme upravni odbor in potrjeni sklepi so za vsakogar obvezni.
- d) Člani vodstva Zaveze imajo na vsaki odsekovi seji posvetovalen glas.
- e) Nihče ne more biti član več kakor dveh odsekov.
- f) Vsak odsek ima pravico, da pozove na svoje seje k sodelovanju strokovnjake učitelje in neučitelje, ki imajo le posvetovalen glas.

§ 11.

- a) Upravni odbor določa čas in kraj Zavezinega rednega zborovanja.
- b) Seje upravnega odbora so javne, kadar sam drugače ne ukrene.

§ 12.

Sklepčnost.

- a) Vodstvo je sklepčno, ako so navzoči vsi trije člani.
- b) Upravni odbor je sklepčen, ako je navzoča polovica vseh članov. Glasuje z nadpolovično večino. Ob enakosti glasov odloči predsednik.
- c) Vsak odsek je sklepčen, ako sta navzoči dve tretjini njegovih članov.

§ 13.

Delegacija.

- a) Zavezina delegacija je zbor upravnega odbora, delegatov in članov odsekov ter je sklepčna ob vsakem številu, izvzemši § 28.
- b) Delegacija je v vsakem oziru najvišja instanca v Zavezi organizovanega učiteljstva.
- c) Delegati in člani odsekov se morajo na zborovanju delegacije izkazati s potrdilom svojega imenovanja, ako to zahteva vodstvo.
- d) Delegatom plača potne stroške in dnevni dotično učiteljsko društvo, ki jih izvoli, članom odsekov pa dotična deželna zveza.
- e) Delegacija glasuje z nadpolovično večino. Ob enakosti glasov odloči predsednik.
- f) Na dnevnem redu delegacije so predmeti, ki jih na predlog posameznih odsekov določi upravni odbor.
- g) Delegacijo sklicuje vodstvo po sklepu upravnega odbora.

§ 14.

Delegacija voli vsako četrto leto vodstvo, oziroma izvrši ob vsakem zborovanju potrebne dopolnilne volitve, določa Zavezino glasilu in letne doneske (§ 7. a), sklepa o spremembi pravil in o razdruženju Zaveze, potrja Zavezine račune, izreka sodbo o delovanju vodstva, upravnega odbora in odsekov ter rešuje predloge upravnega odbora.

VIII. Volitve.

§ 15.

- a) Delegacija voli najprej vodstvo, t. j. predsednika, I. tajnika in I. blagajnika.
- b) Po tej volitvi se volijo člani posameznih odsekov. Delegati vsake deželne zveze izvolijo v vsak odsek po enega člana (§ 10. a). Delegacija to izvolitev potrjuje s tem, da jo vzame na znanje.

§ 16.

- a) Urednike, upravnike Zavezinih listov in uradnike stalnega tajništva imenuje v najnujnejših slučajih vodstvo, sicer pa upravni odbor, v obeh slučajih z naknadnim odobrenjem delegacije.
- b) Plačo in naslov uradnikom določa upravni odbor na predlog gospodarskega odseka z naknadnim odobrenjem delegacije.
- c) Mesta uradnikov se vedno razpišejo.

§ 17.

- a) Vodstvo se voli z listki. O načinu izvolitve članov odsekov pa določuje od slučaja do slučaja delegacija; vendar se sme voliti „z vzklikom“ samo, ako ni ugovora.
- b) Upravni odbor voli iz svoje srede I. in II. podpredsednika, II. tajnika in II. blagajnika.
- c) Vse volitve se vrše z nadpolovično večino glasov. Ako se pri dveh volitvah ne doseže nadpolovične večine, pride do ožje volitve. Kadar je enoliko glasov, odloči žreb.
- d) Vse volitve so veljavne za štiri leta; vendar se razteza njih doba do novih izvolitev.

IX. Stroški uprave.

§ 18.

- a) Odborniki, ki imajo kot pooblaščenec Zaveze kake izdatke, imajo pravico zahtevati povrnitev stroškov. Članom vodstva, urednikom in upravnikom Zavezinih listov sme določiti upravni odbor iz Zavezinih sredstev za njih delo primerno nagrado. Pri določitvi teh nagrad ne sme biti dotičnik na seji navzoč. O dovoljenih nagradah je poročati delegaciji.
- b) Stroške članov posameznih odsekov pokrivajo posamezne deželne učiteljske organizacije.
- c) Ako takih deželni organizacij ni, tedaj reši to vprašanje vodstvo v soglasju s posameznimi podeželskimi učiteljskimi društvi, ki skrbje za pokritje stroškov po poropreciji.

X. Poslovanje.

§ 19.

- a) Predsednik vodi seje vodstva, upravnega odbora, delegacije in javnih društvenih shodov; sklicuje vodstvene in upravnega odbora seje; zastopa Zavezo nazunaj; podpisuje s tajnikom vse spise; ima v razpregledu imenik vseh članov; hrani društvene spise in vse zapisnike, je odgovoren za pravočasno izvršitev odborovih, odsekovih in zborovih sklepov in vodi stalno tajništvo.
- b) Ako je predsednik zadržan, ga zastopa I., oziroma II. podpredsednik v vseh njegovih dolžnostih in pravicah.

§ 20.

- a) Tajnik oskrbuje vse spise, ki mu jih poveri predsednik, spisuje zapisnike vodstvenih in upravnega odbora sej ter sestavlja letna poročila o delovanju Zaveze in Zavezinih članov.
- b) Ako je tajnik zadržan, ga zastopa v vseh njegovih dolžnostih in pravicah II. tajnik.

§ 21.

- a) Blagajnik vodi vse v svoje področje spadajoče knjige in račune, sprejema in izdaja denar ter podpisuje s predsednikom vred vse spise, tičoč se denarnih zadev.
- b) Ako je blagajnik zadržan, ga zastopa v vseh njegovih dolžnostih in pravicah II. blagajnik.

§ 22.

Zapisnike sej delegacije in javnih društvenih shodov sestavljata dva zapisnikarja, ki ju imenuje predsednik izmed članov upravnega odbora, oziroma delegacije. Zapisnike vodstvenih sej podpisujejo vsi trije člani vodstva; zapisnike sej upravnega odbora podpisujeta predsednik in tajnik; zapisnike odsekovih sej podpisujejo načelniki in zapisnikarji; zapisnike delegacij in

javnih društvenih shodov pa predsednik in oba zapisnikarja.

§ 23.

Vodstvene seje mora sklicati predsednik, ako to zahteva vsaj en član vodstva; seje upravnega odbora pa na pismeno zahtevanje vsaj dveh odsekov. Seja vsakega odseka se mora sklicati, ako to zahteva polovica članov dotičnega odseka. Delegacija se mora sklicati, ako to zahteva polovica Zavezinih članov.

XI. Javni društveni shodi.

§ 24.

- a) Javen društveni shod zaključí vsako redno Zavezino zborovanje. Ta obravnava vse predmete, ki jih postavi na dnevni red vodstvo. Besedo dobi lahko vsak, ki se prijavi predsedniku. Natančneje določa o tem poslovni red.
- b) Javne društvene shode more sklicati vodstvo tudi tedaj, ako to zahteva upravni odbor.

XII. Red rednemu zborovanju.

§ 25.

Vsako Zavezino redno zborovanje se vrši v tem redu:

1. seja upravnega odbora,
2. seje odsekov,
3. seja upravnega odbora,
4. delegacija.
5. javen društveni shod.

XIII. Stalno tajništvo.

§ 26.

- a) Stalno tajništvo je Zavezin urad, ki opravlja vse pisarniške spise v izvršilnem in informativnem oziru.
- b) Stalno tajništvo skrbi za stik med centralo in članstvom, za izpopolnitev in ojačenje organizacije ter za izvedbo Zavezinega namena (§ 2.).
- c) S stalnim tajništvom se lahko združi stalno uredništvo in upravništvo Zavezinih listov.
- d) Stalno tajništvo vodi predsednik (§ 19. a).
- e) Gmotno stran stalnega tajništva rešujeta združena gospodarski in časnikarski odsek.
- f) Vsak uradnik tajništva se sme po sklepu upravnega odbora odpustiti, ako krši pogodbo.

XIV. Društveno glasilu.

§ 27.

V društvenem glasilu se objavljajo vsa Zavezina izvestja, sklepi, oglasi in pozivi ter poročila posameznih v Zavezi udeleženih društev in njih podjetij.

XV. Razsodišče.

§ 28.

- a) Spore, nastale med člani Zaveze, razsoja posebno rozsodišče.
- b) Vsaka prizadetih strank naznani vodstvu Zaveze dva vsajta zastopnika.
- c) Vse zastopnike skliče na sejo predsednik, ki sejo tudi vodi.
- d) Proti soglasnemu sklepu rozsodišča ni priziva; sicer pa je priziv dopusten na upravni odbor (sklepčnost § 12. b), oziroma na delegacijo (sklepčnost § 13. a). V obeh primerih morajo biti vabljeni tudi zastopniki prizadetih strank.

XVI. Razdruženje.

§ 29.

Zaveza se razdruži, ako to sklene delegacija s tričetrtinsko večino navzočih dveh tretjin izvoljenih delegatov. Ista delegacija tudi določa, kaj je storiti z društveno imovino; vendar se sme ta porabiti le v korist učiteljstva.

§ 30.

Ako pa Zaveza preneha iz kakega drugega vzroka, prevzame njeno imovino in izdajanje listov društvo za zgradbo Učiteljskega konvikta v Ljubljani dotlej, da se ustanovi nova Zaveza avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva z istim namenom in z istimi smotri. V last te nove Zaveze preide potem vse društveno imetje.

XVII. Občne določbe.

§ 31.

Zaveza ima svoj pečat z napisom: Zaveza avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva. Pečat hrani predsednik.

§ 32.

Upravno delovanje in druge podrobnosti se določijo s posebnim „poslovnim redom“, ki ga sestavi upravni odbor, a potrjuje delegacija.

XVIII. Prehodna določba.

§ 33.

Dokler ni rešena gmotna stran § 26., toliko časa opravlja spise stalnega tajništva vodstvo Zaveze.

Poslovni red

Zaveze avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva.

Člen I.

Odseki.

- a) Stalno je voliti člane štirih odsekov, ki so:
 1. gospodarski odsek,
 2. stanovsko-politiški odsek,
 3. pedagoško-didaktični odsek,
 4. časnikarski odsek.
- b) Delegacija lahko sklene, da se po potrebi osnujejo še drugi odseki, ki jih pa ni smatrati za stalne.
- c) Odseki rešujejo vloge, izročene od vodstva, ter pripravljajo predloge in nasvete za seje upravnega odbora in delegacije.
- d) Važnejša, principialna vprašanja mora razposlati dotični odsek vsem okrajnim učiteljskim društvom v razpravo. O teh vprašanjih je sklepati šele tedaj, ko se je zaslialo mnenje zborov okrajnih učiteljskih društev.
- e) Seje odsekov sklicujejo načelniki, kadar se jim zdi potrebno in primerno, ali če to zahteva polovica članov odseka.
- f) Seje odsekov je teden dni prej prijaviti v Zavezinih glasilu.
- g) Posvetovanjem odsekov je na vsakem Zavezinem zborovanju odmeriti toliko časa, da lahko rešijo svojo nalogo temeljito in vsestransko. Njim je odkazano najvažnejše in najodgovornejše delo. O predlogih, nasvetih in sklepih poročajo upravnemu odboru in delegaciji odsekovi poročevalci, ki jih izvoli vsak posamezni odsek.
- h) Načelniki odsekov prijavijo 14 dni pred Zavezinih zborovanjem vodstvu, koliko časa si žele za zborovanje svojega odseka.
- i) Zborovanja odsekov lahko trajajo več dni.
- j) Stalni odseki si lahko izdelajo svoj poslovni red in so samoupravni. Njih poslovni red pa mora potrditi delegacija.
- k) Člani odseka pa so dolžni opazovati gibanje med učiteljstvom, ki ima stik s programom odseka. Po možnosti naj o svojih opazovanjih poročajo v odseku in v stanovsko-politiškem glasilu, vsekakor pa o kakem kvarnem pojavu, ki bi bil v škodo enotnemu organizmu jugoslovanskega učiteljstva, poročajo odseku, da pride poročilo v razpravo na delegaciji in v okr. učit. društvih.
- l) Gospodarski odsek voli stalnega preglednika društvene blagajnice.
- m) Člani vodstva in upravnega odbora se smejo udeleževati vseh sej odsekov. Imajo pa le posvetovalen glas.

Člen II.

Javni društveni shodi.

- a) Predavanja in predlogi za javni društveni shod se morajo prijaviti vodstvu najmanj štiri tedne pred zborovanjem; obenem je naznani vodstvu dotičnega govornika.
- b) Glasovanje se vrši z vzdigovanjem rok po nadpolovični večini glasov. Ako je glasovanje dvomljivo, se napravi nasprotno glasovanje. Pri enakem številu glasov odloči predsednik. To velja za vse slučaje, kjer ni v pravih drugih določbah.
- c) Javni društveni shod je sklepčen ob vsakem številu navzočih članov.
- d) Predsednik podeli besedo posameznim govornikom v istem redu, kakor so se oglašili. Vsak govornik se mora prijaviti k besedi z listkom, na katerem je zapisano njegovo ime, značaj in bivališče.
- e) Razpravo uvede poročevalec, ki ima vedno končno besedo.
- f) Na zborovanjih stavljeni predlogi se morajo oddati predsedniku pismeno pred končno besedo poročevalčev. O predlogu, ki ga ne podpira vsaj ena četrtina navzočih članov, oziroma delegatov, ni razprave.
- g) Nujni predlog je tisti, ki ima to označbo in ki ga je podpisalo najmanj dvajset društvnikov Zavezinih članov. Izročiti ga je pred zborovanjem delegaciji ali javnega društvenega shoda predsedniku, ki ga mora dati v razpravo pred dnevnim redom. Utemeljuje ga prvi izmed podpisancev.
- h) O predlogu za konec debate ali za prehod na dnevni red se mora glasovati takoj. Klicem po nasprotnem glasovanju mora predsednik ustreči.
- i) Ako je sprejet predlog za konec debate, smejo govoriti le še oni, ki so se oglašili že pred tem predlogom.
- j) Predsednik ima pravico seči govorniku v besedo, ga opominjati, naj ostane pri stvari, ga klicati k redu ali mu odvzeti besedo.
- k) Govornik, ki se mu je vzela beseda, ima pravico, sklicevati se na zbor;